13.10.2021
Lausunto

Sosiaali- ja terveysvaliokunnalle
HE 171/2021

HALIn lausunto sairausvakuutuslain väliaikaisesta muuttamisesta annettujen lakien voimaantulosäännösten muuttamisesta

Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi sairausvakuutuslain väliaikaisesta muuttamisesta annettuja lakeja. Esityksen mukaan Covid-19-tartunnan toteamiseksi tehtävän tutkimuksen korotettua korvaustaksaa jatkettaisiin puolella vuodella 30.6.2022 saakka (laki 1068/2020). Lisäksi Covid-19-taudilta suojaamiseksi annetun rokotteen rokottamistoimenpiteen korvattavuutta jatkettaisiin vastaavasti 30.6.2022 saakka (laki 225/2021).

Hallituksen esityksen mukaan *”Covid-19-taudilta suojaamiseksi annettavien rokotteiden antaminen jatkuu yhä ja on todennäköistä, että vuoden 2022 puolella tullaan antamaan vielä kolmansia rokoteannoksi ainakin riskiryhmään kuuluville. Covid-19-pandemian jatkumisen vuoksi myös tartunnan toteamiseksi tehtäville testeille on tarvetta.”* Asia on juuri näin. Testejä tarvitaan jatkossakin, sillä rokotetutkin voivat saada tartunnan ja levittää virusta. Lisäksi väestössä on noin 1,43 miljoonaa ihmistä, joilla ei ole ensimmäistäkään rokoteannosta. Heistä noin 768 000 on yli 12-vuotiaita (tilanne 9.10.2021).

Koska rokotetut voivat levittää tautia ja rokottamattomia on edelleen suuri määrä, ei mutatoituvaa koronavirusta saada kokonaan tukahdutettua edes ensi kesään mennessä. Testien tekeminen on perusteltua myös pandemian seurannan kannalta.

Koronatestien sairausvakuutuskorvaus on tehokas keino testaamisesta aiheutuvan taakan siirtämiseksi yksityiseen terveydenhuoltoon. Tällöin julkisessa terveydenhuollossa voidaan siirtää resursseja normaaliin toimintaan. Tämä on kansallisen testaus- ja jäljitysstrategian (14.9.2021) mukaista. Strategian mukaan nykyisen testaus- ja jäljityskapasiteetin ylläpito kuormittaa merkittävästi terveydenhuollon toimintaa.

Vastaava logiikka pätee rokotuksissa. Mikäli koronaviruksesta muodostuu influenssan kaltainen pysyvä virus, niin laajaa vastuuta rokotuksista tulisi siirtää työterveyshuollolle. Näin turvataan julkisen terveydenhuollon resursseja. Työterveyshuollon piirissä on arviolta 380 000 kokonaan rokottamatonta ja 220 000 kertaalleen rokotettua, joilta puuttuu toinen annos. Työterveyshuollolla olisi siis mahdollisuus tavoittaa puolet yli 12-vuotiaista rokottamattomista henkilöistä. Tätä mahdollisuutta ei saa hukata.

Korvattavuuden jatkaminen vain puolella vuodella on ehdottomasti liian lyhyt aika. Esitysluonnoksessa ei mainita ainoatakaan syytä sille, miksi korvaukset eivät jatku 30.6.2022 pidemmälle. Pandemia näyttää jatkuvan vielä kesän 2022 jälkeenkin. Lisäksi rokotussuojan heikkenemisestä on viitteitä, joten sääntelyn tulisi olla valmis uusiin laajamittaisiin rokotuskierroksiin.

13.10.2021
Lausunto

Korvauksia maksetaan vain, jos testit ja/tai rokotukset ovat tarpeellisia ja niitä tehdään. Eli lakien ja niiden myötä korvausten pidempi voimassaoloaika ei aiheuttaisi ”turhia” kustannuksia.

Sairausvakuutukseen liittyvien lakien voimassaolon pidentämisen lisäksi rokotteita tulisi keskitetysti ja tarvittaessa asetusmuutoksella ohjata työterveyshuollon palveluntuottajien saataville. Näin mahdollisimman monelle työikäiselle voitaisiin tarjota koronarokotetta työterveyshuollossa esimerkiksi influenssarokotusten yhteydessä. Erityisesti 20–40-vuotiaiden ryhmässä on huolestuttavan paljon henkilöitä, joilta puuttuu joko toinen tai molemmat koronarokotukset. Tästä ikäryhmästä merkittävä osa on työterveyshuollon palveluiden piirissä.

Työterveyshuolto on tähän asti ollut mukana rokotuksissa vain rajoitetusti ja yksittäisten kuntien päätöksistä riippuen, eivätkä palveluntuottajat ole voineet tarjota rokotteita asiakkailleen laajamittaisesti. Tautitilanteen jälleen pahetessa ja toisaalta rokotteiden saatavuuden parantuessa on vihdoin otettava työterveyshuolto järjestelmällisesti mukaan työikäisten kansalaisten rokottamiseen.

Edellä mainitun perustuen HALI esittää, että lakien voimassaoloa on jatkettava vähintään 31.12.2022 asti. Lisäksi HALI muistuttaa, että rokotuskattavuuden lisäämiseksi merkittävä osuus rokotteista tulisi välittömästi ohjata työterveyshuoltoon.

Kunnioittavasti,

Ulla-Maija Rajakangas

toimitusjohtaja
Hyvinvointiala HALI ry

Lisätiedot:

Joel Kuuva
talous- ja veroasiantuntija
050 414 6444
joel.kuuva@hyvinvointiala.fi